

Screening-ul investițiilor în România se maturizează: impactul noilor modificări asupra tranzacțiilor

În practica, screening-ul investițiilor a devenit o etapă aproape inevitabilă în structura tranzacțiilor din sectoarele strategice. Regimul de control al investițiilor straine directe (FDI) din România intra într-o etapă de maturizare odată cu modificările introduse la 13 martie de către Guvern.

Necesitatea unei analize atente a acestui cadru depășește sfera strict juridică. În practica, sancțiunile pentru nerespectarea regulilor pot ajunge **până la 10% din cifra de afaceri globală a investitorului**, iar tranzacțiile realizate fără autorizare risca să fie **anulate**.

Extinderea sferei investițiilor supuse controlului: *asset deal*-urile intra în perimetru

Modificarea cu cel mai mare impact pentru practica tranzacțională este **includerea explicită a dobândirii de active corporale și/sau necorporale din domenii sensibile** în sfera de control. Dacă anterior mecanismul viza preponderent *share deal*-urile sau investițiile de tip *greenfield*, noul cadru extinde analiza și asupra *asset deal*-urilor. În acest context, lista domeniilor sensibile relevante pentru tranzacțiile de tip *asset deal* include, în principal:

- (i) **tehnologii critice și avansate**, precum inteligența artificială, robotica, semiconductorii și componentele electronice, securitatea cibernetică, tehnologiile aerospațiale, tehnologiile din domeniul apărării, tehnologiile de stocare a energiei, tehnologiile cuantice, nucleare, nanotehnologiile și biotehnologiile;
- (ii) **infrastructura critică**, incluzând infrastructura din domeniul energiei, transporturilor, apei, sănătății, comunicațiilor sau al prelucrării și stocării datelor, precum și infrastructura aerospațială, de apărare, electorală sau financiară, împreună cu terenurile ori proprietățile imobiliare esențiale pentru operarea acestor infrastructuri;
- (iii) **sectorul farmaceutic**, care acoperă activități de cercetare, dezvoltare, producție, distribuție și furnizare de medicamente, dispozitive medicale și substanțe active;
- (iv) **sectorul apărării** și industria de apărare; și
- (v) **sectorul agroalimentar**, inclusiv terenuri agricole, infrastructura de irigații, terminale portuare de cereale, silozuri, depozite și banchi de gene.

Pragul valoric: majorat de la 2 la 5 milioane de euro

Pragul de la care investițiile sunt supuse în mod obligatoriu examinării CEISD a fost majorat de la 2.000.000 euro la **5.000.000 euro**. Modificarea raspunde unor critici rezonabile formulate în anii anteriori, care semnalau ca pragul redus putea genera notificări pentru tranzacții cu risc scăzut de securitate.

Investițiile succesive: cumulul operațiunilor și consolidarea notificărilor

Majorarea pragului valoric este însoțită de reguli menite să clarifice modul în care sunt tratate investițiile realizate în mai multe etape. În esență, noul cadru introduce două mecanisme complementare, relevante pentru tranzacțiile structurate **pe parcursul unui an**:

(i) Regula cumulului (interzicerea fragmentării) pentru operațiuni interdependente

Atunci când două sau mai multe operațiuni interdependente sunt realizate de aceleași persoane sau între aceleași persoane, valoarea acestora se cumulează și sunt tratate ca o singură investiție.

(ii) Posibilitatea consolidării notificării

În situațiile în care mai multe tranzacții cu obiect similar sau interdependent sunt realizate între aceleași persoane în legătură cu aceeași întreprindere, investitorul poate opta pentru depunerea unei singure cereri de autorizare care să acopere ansamblul operațiunilor.

Din perspectiva practică, aceste reguli impun o abordare integrată în evaluarea obligațiilor de notificare. Analiza nu mai poate viza exclusiv fiecare tranzacție în mod izolat, ci trebuie realizată în contextul operațiunilor anterioare și al celor planificate într-un interval de aproximativ 12 luni.

Reorganizările intra-grup: clarificare pentru investitorii din UE, extinsă și la state membre OECD

Noul cadru introduce o excepție de la obligația de notificare pentru operațiunile de restructurare intra-grup, atunci când sunt implicate entități din Uniunea Europeană sau din state membre OECD, precum Statele Unite, Regatul Unit sau Elveția, state neacoperite de varianta inițială a proiectului.

Excepția este aplicabilă dacă sunt îndeplinite cumulativ două condiții:

- (i) operațiunea nu conduce la modificarea controlului efectiv sau a beneficiarului real; și
- (ii) finanțarea provine exclusiv din surse intra-grup sau din jurisdicții din Uniunea Europeană ori din state membre OECD.

Totuși, această regulă nu se aplică automat tuturor structurilor corporative: o societate stabilită în UE, dar controlată de o entitate dintr-o jurisdicție din afara acestor spații poate rămâne în continuare în sfera mecanismului de examinare, inclusiv în cazul unor reorganizări intra-grup.

Modificări procedurale: termene noi, sistem informatic dedicat

Procedural, reformele aduse de modificările ulterioare adresează câteva puncte de fricțiune identificate în primii ani de funcționare a mecanismului.

Termenul pentru furnizarea informațiilor suplimentare solicitate de CEISD a fost extins de la 15 la 30 de zile, cu posibilitatea unei prelungiri de încă 15 zile, iar nerespectarea termenului duce la închiderea procedurii și necesitatea depunerii unei noi notificări.

În același timp, termenul standard pentru emiterea avizului a fost redus de la 60 la 45 de zile de la declararea completa a notificării. Procedura va fi gestionată și printr-o aplicație informatică dedicată, dezvoltată de Cancelaria Prim-Ministrului împreună cu Serviciul de Telecomunicații Speciale.

Controlul investițiilor – un mecanism aflat în evoluție

În ansamblu, modificările recente nu schimbă fundamental arhitectura mecanismului de control al investițiilor, dar îi ajustează parametrii pe baza experienței acumulate în primii ani de aplicare. Pentru investitori, implicația este clară: analiza riscurilor FDI devine o componentă structurală a planificării tranzacțiilor, alături de analiza concurențială, fiscală sau de reglementare.